

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๓๐๒/๒๖๖๔

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑)

๒. ร่าง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา
ในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ นับจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา ๑๐ ปี ของความพยายามปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบอีกครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตามจากการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า หลายเรื่องประสบผลสำเร็จ เช่น การปรับโครงสร้างการบริหารจัดการให้มีเอกภาพยิ่งขึ้น โดยรวมทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีเข้าเป็นกระทรวงเดียวกัน มีการจัดระเบียบบริหารราชการแบบเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้มีการพัฒนาการศึกษาอย่างบูรณาการและประสานเชื่อมโยงกัน โดยยึดเขตพื้นที่เป็นศูนย์กลาง มีการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือ สมศ. เป็นองค์การมหาชน เพื่อประเมินคุณภาพภายนอกและรับรองมาตรฐานสถาบันการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา การนำมหาวิทยาลัยออกนอกระบบราชการเพื่อความเป็นอิสระ คล่องตัวในการบริหารจัดการ เป็นต้น

๑.๒ จากการติดตามผลการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาในช่วงที่ผ่านมา ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่า ยังมีอีกหลายเรื่องที่ต้องเร่งพัฒนา ปรับปรุง และต่อยอด โดยเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียน ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ รวมทั้งการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ที่พบว่ามีสถานศึกษาจำนวนมากยังไม่ได้มาตรฐาน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งการคิด วิเคราะห์ ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง คุณธรรม จริยธรรม ในด้านครู คณาจารย์ พบว่ามีปัญหาขาดแคลนครู คณาจารย์ที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม ไม่ได้คนเก่ง คนดี และใจรักมาเป็นครู คณาจารย์ ในด้านการบริหารจัดการ

พบว่ายังไม่มีมีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการทั้งสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเป้าหมาย รวมทั้งยังขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

๑.๓ สภาการศึกษาในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) เป็นประธานฯ จึงเห็นชอบให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จโดยเร็วต่อไป โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โดยมีศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ เป็นประธานฯ เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ เพื่อดำเนินการจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในภาพรวม รวมทั้งยังเห็นชอบให้คณะกรรมการสภาการศึกษาที่สภาการศึกษาแต่งตั้งแล้ว ทั้ง ๗ คณะ และให้แต่งตั้งเพิ่มอีกหนึ่งคณะ เพื่อดำเนินการจัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์และมาตรการในการปฏิรูปการศึกษา รวม ๙ ประเด็น ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วม การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การผลิตและพัฒนากำลังคน การเงินเพื่อการศึกษา เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กฎหมายการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

๒. การดำเนินงาน

๒.๑ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร รายงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผลการประเมินการปฏิรูปการศึกษาในช่วง ๙ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๕๑) และจัดประชุมระดมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ และวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๒ ณ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๒.๒ จัดประชุมเสวนาเพื่อรับฟังและระดมความคิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เรื่อง **ปฏิรูปประเทศไทย เริ่มต้นด้วยร่วมใจปฏิรูปการศึกษา** ในส่วนกลางและภูมิภาคต่างๆ รวม ๕ ครั้ง ได้แก่ ที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ภาคเหนือ ณ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ภาคใต้ ณ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ภาคตะวันออก ณ จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และจัดที่กรุงเทพมหานครอีกครั้ง เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒ มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๒,๐๐๐ คน

๒.๓ สสำรวจความคิดเห็น (poll) จากผู้เข้าร่วมประชุมเสวนาในทุกภูมิภาค เพื่อจัดอันดับความสำคัญ และแสดงความคิดเห็นในประเด็นปฏิรูป

๒.๔ จัดประชุมคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาคณะต่างๆ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและจัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์และมาตรการปฏิรูปการศึกษา ทั้ง ๙ ประเด็นเสนอต่อคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจ เพื่อพิจารณาจัดทำข้อเสนอในภาพรวม

๒.๕ ตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษา วิจัย และจัดทำข้อเสนอเชิงลึกในบางประเด็น ได้แก่ คณะทำงานเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันครูศึกษาแห่งชาติ คณะทำงานด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน คณะทำงานเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา เป็นต้น

๒.๖ ประมวลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ทั้งจากการศึกษาเอกสาร รายงาน บทความและข้อเสนอแนะทางสื่อสารมวลชน ข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและบุคคลทั่วไปที่ส่งมาทั้งทางจดหมายและส่งโดยตรง ผลจากการประชุมเสวนา รวมทั้งข้อเสนอยุทธศาสตร์และมาตรการจากคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาแต่ละคณะ

๒.๗ คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ศึกษา สังเคราะห์ประเด็นต่างๆ ที่ได้ จัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองในภาพรวม เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และนำเสนอต่อสภาการศึกษาพิจารณาเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๒ ที่ประชุมให้ความเห็นชอบและให้นำเสนอรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๓. ข้อเท็จจริงและสถานการณ์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา ตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ เป็นต้นมา พบปัญหาที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข พัฒนา และสานต่อ สรุปได้ดังนี้

๓.๑ ในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน/สถานศึกษาพบว่า มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ประเมินของสมศ.จากการประเมินรอบแรก ถึงร้อยละ ๖๕ จากสถานศึกษาที่มีกว่าสามหมื่นแห่งทั่วประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กในชนบทในภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนพบว่าสัมฤทธิ์ผลในวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา มีความสามารถและสมรรถนะยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ และขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น อย่างไรก็ตามในการประเมินรอบสองของ สมศ. พบว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน ๒๒,๔๒๕ แห่ง มีถึงร้อยละ ๗๙.๗ ที่ได้มาตรฐาน และร้อยละ ๒๐.๓ ที่ต้องได้รับการพัฒนา

๓.๒ ด้านการผลิตและพัฒนาครู คณะอาจารย์ อาจารย์ให้มีความรู้ ความสามารถ และมีปริมาณเพียงพอ ที่ผ่านมาพบว่า เนื่องจากนโยบายจำกัดอัตรากำลังคนภาครัฐ ผนวกกับการใช้มาตรการจูงใจให้ครูออกก่อนเกษียณ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๓-๒๕๔๙ ทำให้โรงเรียนสูญเสียอัตราครูไปจำนวน ๕๓,๙๔๘ อัตรา (ครูเกษียณ ๗๔,๗๘๔ อัตรา ได้อัตรากลับเพียง ๒๐,๘๓๖ อัตรา) อีกทั้งบัณฑิตครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์บางส่วนจบแล้วไม่เป็นครู อาจารย์ มีปัญหาครูสอนไม่ตรงวุฒิและการขาดแคลนครูในบางพื้นที่ ทำให้มีการขาดแคลนครูโดยรวมในเชิงปริมาณและคุณภาพทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษา รวมทั้งอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา ประกอบกับในอนาคตอีกประมาณ ๕ - ๑๐ ปี จะมีครูประจำการเกษียณอายุจำนวนมากกว่าร้อยละ ๕๐ จึงต้องเตรียมการเพื่อรองรับ ในด้านการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่วิชาชีพครู พบว่าผู้เลือกคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เป็นอันดับท้ายๆ เข้าสาขา

อื่นไม่ได้ จึงมาเรียนมีเป็นจำนวนมาก จึงไม่ได้คนเก่ง มีใจรัก มาเป็นครู ในด้านการพัฒนาครูพบว่า ขาดระบบการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต่อเนื่อง และขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างจริงจัง ทำให้ครูไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ เพียงพอ

๓.๓ ในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษาและการส่งเสริมการมีส่วนร่วม รวมทั้งการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา แม้จะได้มีการออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว แต่หน่วยปฏิบัติยังไม่มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารงานและจัดการศึกษาเท่าที่ควร ส่วนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า มีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ๓๘๑ แห่ง การจัดการศึกษาของเอกชนยังไม่มี การขยายตัวเท่าที่ควร ในปี ๒๕๕๐ สัดส่วนนักเรียนเอกชนชั้นพื้นฐานและอุดมศึกษามีเพียงร้อยละ ๑๗.๘ และ ๑๗.๑ ตามลำดับ ส่วนสถานประกอบการและสถาบันต่างๆ มีส่วนร่วมจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่ยังมีสัดส่วนน้อยมาก

๓.๔ การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๐ ประชากรกลุ่มอายุ ๓-๑๗ ปี เข้ารับ การศึกษาชั้นพื้นฐาน ร้อยละ ๘๕.๗ โดยในระดับปฐมวัยและประถมศึกษาลดลงจากปีการศึกษา ๒๕๔๒ ส่วนมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายเพิ่มขึ้น เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้า รับการศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี การเข้าเรียนอาชีวศึกษาลดลงอย่างต่อเนื่องในปีการศึกษา ๒๕๔๒-๒๕๔๖ แต่เพิ่มขึ้นในปีการศึกษา ๒๕๔๗-๒๕๕๐ ส่วนอุดมศึกษาโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕ ต่อปี การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๔๙ ปีการศึกษา เฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานอายุ ๑๕-๕๙ ปี คือ ๘.๗ ปี ซึ่งเป้าหมายปี ๒๕๕๔ กำหนดไว้ ๑๐ ปี

ปัญหาการดำเนินการเนื่องมาจากความไม่พร้อมของท้องถิ่นในการจัดการศึกษาปฐมวัย เด็ก ที่เข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับออกกลางคันมาก เด็กไม่นิยมเรียนอาชีวศึกษา การให้บริการการศึกษา แก่ผู้ด้อยโอกาสยังไม่ทั่วถึง และการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ยัง ไม่มีกลไกที่ชัดเจน ขาดองค์ความรู้/เครื่องมือในการจัดการ

๓.๕ การผลิตและพัฒนากำลังคน มีปัญหาการดำเนินการเนื่องมาจากผู้สำเร็จอาชีวศึกษา กว่าร้อยละ ๗๐ ศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ทำให้ขาดแคลนกำลังคนระดับกลางอย่างต่อเนื่อง ผู้สำเร็จ ขาดคุณลักษณะด้านความรู้และทักษะที่จำเป็น และมีการผลิตกำลังคนระดับปริญญาตรีด้านสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์เกินความต้องการทำให้มีบัณฑิตที่จบใหม่ไม่มีงานทำ

๓.๖ ด้านการเงินเพื่อการศึกษา มีปัญหาความด้อยประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและ การใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา กลไกของรัฐไม่เอื้อให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการศึกษาและระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการและระดมทุนจากทุกภาคส่วนของสังคมจึงค่อนข้างน้อย การจัดสรรงบประมาณตาม ความต้องการปัจจัยการผลิตซึ่งไม่สัมพันธ์กับผลผลิต และการบริหารภายใต้กฎระเบียบทางราชการที่มี

ความตื่นตัวสูง ทำให้สถานศึกษาขาดแรงจูงใจในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อการแข่งขัน

๓.๗ ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า มีปัญหาการดำเนินการเนื่องมาจากขาดการพัฒนาเนื้อหาผ่านสื่อที่มีคุณภาพ รวมทั้งการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้สอน ครูและนักเรียนนำความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง น้อย สถานศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ลำบาก

๓.๘ ในด้านกฎหมายการศึกษา ได้มีการประกาศใช้กฎหมายการศึกษาแล้วหลายฉบับ แต่มีอีกบางฉบับยังอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการจัดทำและกระบวนการทางนิติบัญญัติ ปัญหาการดำเนินการเนื่องมาจากกฎหมายการศึกษาที่มีผลใช้บังคับแล้วยังไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาบางเรื่องยังขาดกฎหมายรองรับ หน่วยงานส่วนกลางบังคับใช้กฎหมายการศึกษาโดยเน้นการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรมากกว่าการปฏิรูปคุณภาพการเรียนการสอน

๓.๙ ในด้านการศึกษาลดชีวิต การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แม้จะมีความก้าวหน้าจากเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้มีเครื่องมือมากขึ้น แต่ยังคงขาดเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสมที่จะทำให้มีสัมฤทธิ์ผลตามที่ควร อีกทั้งยังขาดการปรับปรุงกฎระเบียบที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้การศึกษาลดชีวิตยังไม่เป็นวิถีชีวิตของคนในชาติ

๔. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อให้ทันกับการดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ เป็นต้นไปอันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาการศึกษาอย่างเป็นระบบโดยเร่งด่วนต่อไป

๕. สาระสำคัญของข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

วิสัยทัศน์ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

เป้าหมาย ภายในปี ๒๕๖๑ มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นประเด็นหลักสามประการ คือ

๑) **คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย** พัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตรและเนื้อหา พัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่งดีและมีใจรักมาเป็นครู คณาจารย์ได้อย่างยั่งยืน ภายใต้ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

๒) **โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้** เพิ่มโอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๓) **ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม** ในการบริหารและจัดการศึกษา โดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกกระบวนการศึกษาด้วย

กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

ปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดย

๑. **พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่** ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม ได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริต และต่อต้านการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง โดย

๑.๑ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้

๑.๒ ผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะ และความรู้ ความสามารถ

๒. **พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่** ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู โดย

๒.๑ พัฒนาระบบผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

๒.๒ การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

๒.๓ การใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

๓. **พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่** เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภทให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ สำหรับการศึกษาและเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และศูนย์การศึกษาและนันทนาการ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและมีคุณภาพ

๔. **พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่** ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดย

๔.๑ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา

๔.๒ พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพ

๔.๓ พัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

๔.๔ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ให้มากขึ้น โดย

๔.๔.๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาให้มากขึ้น

๔.๔.๒ ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้เข้ามามีส่วนร่วมจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษามากขึ้น

๔.๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอกลไกหลักเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา

เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาตามข้อเสนอดังกล่าว บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงเสนอให้มีกลไกหลักเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ดังนี้

๑. คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ให้มีคณะกรรมการ ๒ คณะ เพื่อดำเนินการทางนโยบายและขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานฯ ให้คณะกรรมการทั้ง ๒ คณะ มีกรอบเวลาในการดำเนินงาน ๕ ปีและให้ยุบเลิกเมื่อสิ้นสุดระยะเวลานี้แล้ว โดยให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ

๒. จัดตั้งหน่วยงานและ/หรือปรับบทบาทหน่วยงานเพื่อเป็นกลไกรับรองคุณภาพมาตรฐาน และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ได้แก่

๒.๑ องค์กรเพื่อรับรองคุณภาพมาตรฐานสถาบันผลิตครู ได้แก่ สถาบันคุรุศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานระดับชาติ ที่มีการบริหารจัดการอย่างคล่องตัว เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ทำหน้าที่ ๑) ศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนาวิชาชีพครู ประกันและรับรองคุณภาพและมาตรฐานสถาบันผลิตและพัฒนาครู และ ๒) พัฒนาระบบการศึกษาและการเรียนรู้

๒.๒ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ เป็นหน่วยงานระดับชาติ ที่มีการบริหารจัดการอย่างอิสระ คล่องตัว ไม่อยู่ในระบบราชการ ทำหน้าที่พัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ประเมินและให้การรับรองสมรรถนะวิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานโดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติและกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นหน่วยงานกลาง เพื่อทำหน้าที่เสนอแนะนโยบาย แผน ส่งเสริม และประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อสนับสนุนการผลิต การวิจัย และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และสถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๒.๔ ปรับบทบาทสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิต และให้ดำเนินการจัดให้มีศูนย์การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมในทุกพื้นที่ เพื่อเติมเต็มระบบการศึกษาให้รองรับการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

๓. มอบหมายให้หน่วยงานที่มีอยู่แล้ว ปฏิบัติภารกิจเพิ่มเติมหรือเร่งรัดดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ให้สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการประกันการเรียนรู้และรับรองมาตรฐานผู้เรียน โดยประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียนสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้นให้เป็นการวัดผลระดับชาติ เพื่อให้สามารถใช้การวัดประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน สามารถเทียบเคียงกันได้ เป็นกลไกในการประกันการเรียนรู้และรับรองมาตรฐานผู้เรียนแต่ละช่วงชั้น

๓.๒ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขับเคลื่อนการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่และสถานศึกษา โดยให้มีองค์กรบุคคลที่มีความรู้ มีความเข้าใจ และประสบการณ์เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

๓.๓ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สนับสนุนส่งเสริมการศึกษาทางเลือก โดยให้มีองค์กรบุคคลเพื่อดำเนินการ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักการและแนวทางจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล

นอกจากนี้ มีกลไกสนับสนุนที่ต้องพัฒนา/ปรับปรุงคู่ขนานกัน ได้แก่ ระบบการเงินการคลัง ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา และการปรับปรุงแก้ไข บังคับใช้กฎหมายการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง

๕. รายละเอียดที่ประสงค์จะให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงขอเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนี้

๑. ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑) ดังรายละเอียดในเอกสารหมายเลข ๑

๒. ร่าง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งมีหลักการให้มีคณะกรรมการขึ้น ๒ ชุด เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ได้แก่

๒.๑ คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานฯ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นรองประธาน และเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

๒.๒ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง มี
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานฯ และเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและ
เลขานุการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา

โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๒๔๒๐, ๒๔๒๑

โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๒๗๘๗, ๐ ๒๖๖๙ ๗๗๓๖